

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen sodelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina zunaj:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačeval naprej. Na naročnino brez priloge naročnina se oprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne znamke številke po 6 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

S shoda slovenskega dijaštva na Dunaju dne 13. novembra.

Dunaj, 15. nov. 1901.

Phil. Niko Zupanič je govoril nastopno:

Dragi mi slovanski bratje! Ne bom Vam tu grdil Nemcev kakor narod, če prav to oni delajo pogosto, in največkrat neopravičeno napram Slovanom; grajati hočem le njih počenjanje, v kolikor zadevuje nas in nas boli. Tudi ne bom na dolgo razpravljaj o njih energiji, s katero se odlikujejo med indo-evropskimi narodi, ki pa le prevečkrat sega preko mej normalnosti in se pojavlja kakor nasilje napram sosedom njihovim. Da, mi pripoznamo njihovo veliko kulturo, a ne pripoznavamo, da so jo dosegli prosvetljeni po nenavadno veliki nadarjenosti, ker stopinjo kulture določujejo v prvi vrsti zemljepisni in zgodovinski faktori, ker to določujeta kraj in čas.

Že od začetka prvega stoletja pred Kr. so se hodili Germani solnčit v lepo Italijo, kjer so se seznanjali z rimsko in grško kulturo, na podlagi katere so, po razrušenju rimskega cesarstva v V. veku po Kr., začeli novo življenje in ustanovljali države. Tudi Francozi, oni živeli, ki je obdržal svojo romansko individualnost in kulturo in se vedno odlikoval po iznajdljivosti in bistrosti duha, ostali so, kakor bližnji zahodni sosed, skozi ves srednji in novi vek dober učitelj tršim in neokretnejšim Nemcem. O tem priča, poleg družega, tudi ona velika množina romanskih, posebno francosko prirojenih besed v nemškem občevalnem jeziku.

In Slovani? Več nego 600 let so že Nemci bili v dotiki z rimsko državo in kulturo, ko so Slovani še vedno bivali v mračnih pragozdih ob Bugu in Dnjepru ter ob Volinjskih močvirjih, kakor z verigo obdani od raznih finskih, turških in irdskih narodov. Zato ni čuda, da so slovanski narodi kakor masa, razen Čehov, nekoliko kulturno zaostali, ali zopet se mora priznati, da so Slovani v minolih vekih veliko storili za razvoj evropske kulture, če ne toliko neposredno, posredno pa jako veliko.

P O D L I S T E K

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Tedaj so sklenili, da mora jeden njih takej v mesto sporočiti gospodarju o tem, kar se je zgodilo. Jeden hlapec je zajahal konja in odjahal po cesti proti mestu v divjem begu. Ali ker je bila sila velika in ker ni mogel uškatiti trenutka, da izvrši svojo mučno in žalostno nalogo in si nekako olajša skrb, je ubiral tudi stranske poti, da si je tako skrajšaval pot. To pa je bilo slabo. Rodrigo in Edvard sta šla namreč vedno le po glavni cesti in tako se je zgodilo, da so se zgrešili. Ko je hlapec dospel v mesto, sta bila ona dva že doma:

Ze to ju je osupnilo, da jima, dosepešima v hišo, ni prihitela Lavre nasproti — pozdraviti ju, česar ni opuščala nikdar, kadar sta se vračala po daljši odsotnosti. Ko pa je prihitela dekla propadlega lica, prestrašena, tresoča se, objokanih oči, pristna slika žalosti in obupa, sta vskliknila kar hkratu: Za božjo voljo, kaj pa se je zgodilo?!

— Lavre, Lavre . . . o Bog, Bog, kako naj povem to? . . . Lavre — ni nikjer . . . Moža sta obstala odrevenela — dve kameniti sohi . . . Zadelo ju je kakor da je strela udarila va-nju in jima vzela besedo! Udarec po tem služkinem sporočilu je bil

Gospoda moja! Ravno Nemci nam morajo biti hvaležni, da so se lahko mirno razvijali za našimi hrbti takrat, ko so Rusi s stotisoči svojih vrlih junakov pokrivali bojišča ob Kalki in Donu v boju z Mongoli; ko so Poljaki in Čehi prelivali kri, da bi divjim Azijatom zastavili pot v nemške dežele. A na jugu so Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bulgari s svojimi prsi pol tisočletja tvorili zid, da ne bi Turki prišli v posete v Nemčijo in ostalo Evropo. Na Vidovo leta 1389. poginilo je na Kosovem polju 100.000 junških Srbov (burni klici: »Slava jim!«), poginil je tam cvet in up srbskega naroda: vse to v zaščito evropske kulture. (Klici: Tako je!)

Toda, pustimo staro zgodovino, dasi nas veliko uči, pustimo stare krivice ter preganjanja in ogledimo si avstrijske žalostne razmere v najnovejšem času, katere so zakrivali Nemci, in to povdarjam: edino Nemci, ki iščejo vedno drugod rak-rane na bolnem telesu avstrijskem, samo tam je nočejo videti, kjer je prav za prav. S svojo »Fortwusteln« politiko jo zakrivajo in zakrivajo, dokler ne bo morda prepozno. Žalostno je, gospoda moja, da na krmilu države stoječi dostojanstveniki ne poslušajo moža, ki s svojimi stvarnimi in resnimi govori vedno svari pred to rak-rano, ki vedno kaže na sever, odkoder preti pogibelj in prihaja vse zlo za našo državo. Tako je nekdašnji svari Demosten nesločne in kratkovidne Grke pred silovitim Filipom! Gospoda moja, mož, katerega mislim je: dr. posl. dr. Kramar! Rak-rana pa, ki jo imam v mislih, je teptanje enakopravnosti in iz tega izvirajoče rušenje ravnotežja med avstrijskimi narodi, ki se nikdar ne pomirijo med seboj, dokler se ne izleči ta rana! In če bi bilo treba: tudi z železom in ognjem.

Južnoslovansko vseučiliščno vprašanje bilo je le povod, da smo dne 8. nov. 1901. v dunajski vseučiliščni veži glasno nastopili. Vzrok temu koraku, vzrok, da smo se danes sešli vsi slovanski visokošolci, je stara tisočletna krivica od strani Nemcev, ki so nas zatirali povsodi, kjer smo le prihajali v dotiko z njimi. Samo Slovenci, ki že nad 600 let celokupno bivajo v okvirju Avstrije, so izgubili Neracem v prid nad 2/3 nekda-

njega ozemlja svojega. Historija nas uči, da se je Dolenja-Avstrija zvala tudi »Sclavinia«, t. j. Slovenska zemlja, na Gornje-Avstrijskem, na vzhodnem Tirolskem, da, celó v nekaterih delih Salzburške kar mrgoli imen, ki pričajo o vničnem in potujčenem slovenkem življu. Windisch (-Slovenski)-Hüttl pri Dunaju, Windisch-Garsten na Gorenjem Avstrijskem, Puster-Thal in Windisch-Martrei na Tirolskem: so neovrgljivi svedoki, da se je po teh krajih nekdaš razlegala govorica slovenska.

Pa to jim pustimo Nemcem, kar so nam vzeli v prošlosti s fizično močjo ali na katerikoli način, a da je avstrijska vlada v XIX. in XX. stoletju prevzela nalogo pomemčevanja vslovenskih deželah, tega ne moremo mirno gledati, ker to je proti božjemu in človeškemu pravu!

Vprašamo: ali imajo Nemci res kako pravico v to v naši Avstriji, da se vsiljujejo nam drugim narodom za voditelje in nadzornike?! S čim so si zaslužili to veliko predpravo?! Kaj so storili za Avstrijo doma in za kulturo nje narodov? V čem so koristili nje moči in ugledu na zunaj?! Več sto in sto let živijo že razni narodi v organični zvezi z Nemci in koliko so pridobili od njih kulturno in gospodarsko, spoznavamo lahko najbolj iz tega, da še zdaj nimajo povsod potrebnih ljudskih ter obrtnih šol, in vsled tega nobene znatne trgovine in industrije. In še tisto malo kulture, kolikor so jo prinesli že razni narodi iz svoje prvotnosti, so skušali Nemci zamoriti in izruvati; svojo kulturo, vzraslo na podlagi rimske in francoske, so rabili Nemci samo kakor vspavajoče slepilo v lastno materijalno korist in moralen propad drugih! V svoji brezobzirni brutalnosti niti slišati nočejo, da je tuji narod mogoče kulturno dvigniti le tako, da ga vsestransko podpirajo in mu pomagajo nastavke, začetke lastne kulture, razvijati iz narodnega značaja. Vse drugo je nasilnost, ki trči prej ali slej na odpor ter je proti vsem vzgojevalnim pravilom!

(Zvršetek pride.)

nekaj koscev Lavrine obleke, ki so se jej odrgali, ko sta jo lopova se silo tirala iz lope. Malo v strani pa je zazrl listnico, ki je bila padla jednemu markijevih tolovajev . . .

Tresočih rok je Edvard pobral listnico. Razburjenje njegovo je bilo na višku. Kako ne, saj se je mogel nadejati, da ravno v tej listnici dobi kaj pojasnila, kakov podatek, po katerem bo mogel ugibati o tem, kar se je zgodilo z Lavro.

V neopisnem razburjenju, s katerim je začel pregledovati vsebino listnice, mu je padla iz iste delavske knjižice, glaseča se na ime jednega služabnikov — markija P. iz Pariza . . .

Sedaj mu je bilo jasno, da je tisti grdi gost držal besedo, da se je — maščeval, da je izvršil, s čemer je grozil. Edvard sicer ni mogel vedeti, kako se je zgodilo — ali je bil tu markij sam navzoč, ko se je izvršilo nasilje, ali pa je le najel svoje rablje — toda na tem jednem ni mogel več dvomiti, da se je tu dogodilo nekaj strašnega in da to strašno je bilo delo markijevo.

Opisati čustva, ki so vihrala v Edvardu, ko je našel te sledi nesreče, ki ga je zadela, sledi, ki so usiljevale misel, da mu je drago bitje, katero je objemal z vso ljubeznijo svojo, ki mu je bilovse.. v nevarnosti, teh čustev ne bi moglo opisati nobeno pero. Kar potemnevalo mu je pred očmi in bilo mu je, kakor da se mora zgruditi na zemljo vsaki

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. novembra 1901

O položaju. Predvečerašnjim so imeli načelniki nemških strank konferenco, o kateri so izdali sledeči komuniké: »Nemške stranke, ki so bile zastopane na konferenci načelnikov, došle so do prepričanja, da more zbornico rešiti iz sedanjega položaja le sporazumljenje vseh zborničnih strank glede načina nadaljevanja parlamentarnih opravil: radi tega so se omenjene stranke odločile, da dajo inicijativo za tako sporazumljenje. Vse stranke stoje pod utisom, da je bil v narodno-gospodarskem obziru v zgodovini Avstrije težko kedaj tako kritičen moment, kakor je sedaj. Bodisi še tako intenziven narodni čut ne sme odlovedati skrbni in odgovornosti za gospodarsko bodočnost skupne domovine. Tu gre za dva stadija parlamentarnega dela: prvič mora se rešiti proračun, drugič pa treba ustvariti tak političen položaj, ki omogoči sklepanje pogodb z Ogersko in sklepanje trgovinskih pogodb z inozemstvom. Rešitev proračuna v odseku je mogoča le potom skupnega delovanja vseh strank in vse stranke imajo na tem enak interes. Konferenca načelnikov klubov predlaga, naj bi vse stranke po posredovanju vlade stopile v kontakt, da store konkretne zaključke glede odstranjenja nujnih predlogov, uporabljanja vseh onih dni, ko ne zboruje zbornica, za reševanje proračuna v proračunskem odseku, izročitve proračunskega provizorija brez prvega čitanja proračunskemu odseku in dovolitve istega pred Božičem.

Večih naporov zahteva drugi štadij. Ako se ne doseže to, da se bo mogla vlada opirati na soglasno voljo vseh narodnih zastopnikov v Avstriji, in ako se vprašanje pogodb z Ogersko zamota z narodnimi vprašanji, izgine upanje, da bo možno doseči urejenje gospodarskega razmerja do druge državne polovice. Vstvariti se mora torej politična situacija, ki vsem strankam omogoči, da se z vlado sestanejo na skupnem stališču avstrijskih interesov. Nemške stranke so principijelno pripravljene sodelovati v dosegu tega cilja ter smatrajo za potrebo, da se v poznejem času (po sprejetju proračuna) zaprično posvetovanja o najvažnejših narodnih diferencah ter

hip, ko je jel kombinirati in ugibati in ko mu vse okolnosti niso dopuščale drugega zaključka, nego tega, da mu je ljubljenska v roki nasilnega človeka, v najhujši nevarnosti, ali pa da je celó že — mrtva.

Ob tej misli se mu je skrčila duša v divji boli in prišlo je do silne erupcije. Pogled mu je bil strašen, pesti so se mu krčile in iz ust se mu je izvila grozna kletev!

— Proklet bodi, lopov! Zemlja naj se odpre in naj te požre, ker nisi vreden, da te nosi! Prokleta ona, ki ti je dala življenje.. O Bog, kako moreš dopuščati kaj takega?!

Kakor gnan od furij je bežal, da obvesti starega Rodriga o tem, kar je našel.

Staremu, ki je sedel v naslonjaču izrazom globoke žalosti in potrnosti na licu, je bilo kakor da mu reže z noži v dušo vsaka beseda Edvardova. Poslušajé sporočilo mladega moža je imel občutek, kakor da sluša obtožnico proti sebi.. Jel si je vekšati bolj z očitani samemu sebi.

— In na vsem tem sem kriv jaz! Zakaj sem bil tako nepreviden, da sem neznanemu človeku odprl svojo hišo v temni noči?! Jaz — jaz sam sem kriv se svojo grešnoneprevidnostjo — oče je kriv na pogubi svojega otroka!

Tako je tarnal stari mež in grenka solza mu je močila velo, razorano lice..

(Pride še.)

da se izvedejo v duhu pravičnega sporazumljenja».

Koliko — lepih besed! Kdo ne umeje tega, da le možan in jedini parlament na Dunaju bi mogel biti v zadostno protitežje proti nenasitljivosti Madjarov?! A ta nenasitljivost se more uveljavljati in zmagovati baš zato, ker je oprta na parlament, ki je zložen v napadanju na gospodarske interese naše države polovice! In kdo ne umeje, da le vlada, ki ima krepko zaslombo v čvrstem parlamentu, oziroma, ki ima za seboj javno menenje, more imponirati inozemstvu in vpešao zastopati koristi monarhije o sklepanju trgovinskih pogodb z drugimi državami?! Kdo ne umeje velike resnice, da je to znak gospodarske konsolidacije, ako država o pravem času sklepa račune in dela proračune?! Vse to so stvari, ki se umejo ob sebi in ni ga človeka, ki bi mogel oporekati gg. načelnikom nemških strank, ko naštevajo te — resnice. Najmanj pa jim more oporekati kdo, ako povdarjajo potrebo, da se ustvari taka politična situacija, ki omogoči vsem strankam, da se z vlado snidejo na skupnih tleh avstrijskega interesa!

Lepih besed imamo torej tu cel koš. Ali, vprašamo vas, gospoda načelniki, kje so vaša dosedanja dejanja, ki bi odgovarjala tem lepim besedam?! Kdo je onemogočal do sedaj nemškimi strankam, da se niso mogle shajati z vlado na skupnih tleh avstrijskih interesov?! Kdo je še le pred par dnevi v Brnu in Olomouci grozil z obstrukcijo, ako se narodu češkemu dovoli par kulturnih zahtev?! Kdo je še le pred nekoliko dnevi krivil hrbtišča pred istim Schönauerjem, ki nemškimi narodom sploh odréka pravico narodne in politične eksistence?! Niso-li bile to iste stranke nemške, katerih načelniki precejajo sedaj — lepe besede?! Poreče se nam morda: ne kriminalizirajte vedno, saj izjavljajo sedaj, da so pripravljene odlejšati delovati za ustvarjanje take situacije, da bo vsem strankam možno sniti se na tleh avstrijskega interesa in da hočejo pozneje pogajati se o narodnih diferencah in da hočejo to sicer v duhu spravljivosti... Je že vse prav, ako bi ne bil opravičen sum, da te lepe besede so jim prišle sedaj le za to, da rešijo svojega — Körberja!! Hine illae lacrimae. Res je sicer, da utegne iti parlament in Körber ostati. Ali na tega poslednjega bi padal vendar grd odij, ki bi s Körberja odletal tudi na nemške stranke. Cesarjeve izjave iz teh dni so vidno vplivale na nemško gospodo. Videči, da stvari postajajo velicesne, so postali mehkejši — v besedah; ali kdor hoče delati za resničen in trajen mir, ta more prihajati z dejanji. Teh pa ne vidimo in nas gledé teh tolažijo z bodočnostjo! Zato pa mi prav nič ne zaupamo navideznemu lepšemu vrenemu in nam daje prav tudi dejstvo, da so Vsenemci — kakor je povedano nižje doli — ravnokar izdali klie, da se Nemei tudi pozneje ne smejo pogajati s Čehi o narodnih zahtevah! A kdaj so si že v narodnem vprašanju druge nemške stranke upale storiti kaj, česar niso hoteli Vsenemci?!

»Slavische Correspondenz« javlja, da je češki klub sklenil, da na komuniké nemških strank odgovori z izjavo, ki se objavi potem, ko se ista predloži češkemu klubu ter naznani konservativnemu veleposestvu in klubu čeških radikalcev.

»Deutsche nationale Correspondenz« javlja, da so imeli Vsenemci posvetovanje, na katerem se je izreklo menenje, da sedanji parlamentarni položaj ni neugoden ter da se isti vidno boljša. Vsenemci so sklenili, da se bodo nasproti nadaljnemu razvoju vedli opazovalno ter da bodo vedno zastopali stališče, da Čehom ni smeti dovoliti nikakih narodnih koncesij; tudi da ni prav, da se hočejo Nemei, bodisi pred ali po vsprejetju proračuna, pogajati s Čehi o narodnih zahtevah.

Kakor že gori rečeno: položaj je velicesen, četudi morda ne tako akuten, kakor ga črtajo nemški listi, ki slikajo črno v črno, da bi oplašili druge stranke in pomogli Körberju. Ljudje, ki občujejo s Körberjem, govoré o razpuščenju zbornice kakor o gotovi stvari in nekateri njih vedo povedati že celo dneve novih volitev. Baš ta prevelika gorečnost Körberjevih prijateljev nosi znak tendence na sebi. Je celo takih, ki kolportirajo govornice še o drugih velevažnih dogodkih, ki da so pred durmi. Malo manj bi bilo morda več.

Ali položaj je vsakako resen, zelo resen in pomenja popolen fiasško razdobja Clary-Körber.

Državni zbor. (Zbornica poslancev). (Nadaljevanje sinočnjega brzojavnega poročila). Ko sta o Schuhmaierjevem (socijalni demokrat) nujnem predlogu glede prisiljevanja kongregacij govorila še posl. dr. Hruban in Gross — prvi »proti«, drugi »za« — oglasil se je za besedo naučni minister dr. pl. Hartel, ki je pobijal nujnost Schuhmaierjevega predloga. Rekel je mej drugim, da so v zadnjih letih samo trije ženski redovi zaprosili za začasno bivanje v Avstriji; dovolilo pa se je to samo jednemu, a še ta se ni poslužil dovoljenja. Tudi, ako bi se naselilo v Avstrijo več tujih redov, je dejal minister Hartel, so sedaj obstoječi zakoni zadostni za varstvo državnih in narodnogospodarskih interesov ter zagotavljajo verski mir. Razprava o tem predlogu se je na to pretrgala. Maloruski poslanec Romančuk je predložil nujni predlog glede ustanovitve maloruske univerze v Lvovu.

Sklicanje hrvatskega sabora. Hrvatski službeni list priobčuje kraljevski patent, ki sklicuje sabor kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije na dan 28. t. m.

Turčija. Imenovanje Kučuk Saída paše turškim velikim vezirjem je vzbudilo med turškimi uradnimi krogi in med prebivalstvom veliko zadovoljstvo.

Turški poslanik na Francozkem, Munir bey, se povrne na svoje mesto v Pariz. Francozki poslanec Constans pa se poda v Carigrad le v ta namen, da predloži sultanu svoj odpoklic. Govori se, da misli Constans izstopiti iz državne službe in posvetiti se zopet parlamentarnemu delovanju.

Tržaške vesti.

Radi jutrnjega Marijinega praznika, ki se v Trstu posebno praznuje, izide naš list v petek popoldne ob navadni uri.

Mojster Rendić pride te dni — kakor čitamo v zagrebških listih — v Trst, kjer mu bo izvršiti več nagrobnih spomenikov.

Hitro pomoč. Pišejo nam: Dovolite nam, da vam tu navedemo mal izgled, kako se tu v Trstu v sili in nevarnosti hitro dobi zdravniško pomoč.

V nedeljo 17. t. m. ob 3. uri popoldne je enomesečnega otročiča Alojzija in Katarine Turk v Rocolu šte. 100. prišla tako huda božjast, da je bila velika nevarnost. Mati, v najhujšem strahu, je v družbi z Marijo Škilan bitela z otrokom v mesto iskat zdravnika. Najprej sti šli v lekarno Manzoni, a tu so jim pojasnili, da v tej lekarni se nahajajo zdravniki od 2. do 3., da je torej prepozno. Hitita da naj torej v bolnišnico, ker tam da je zdravnik, ki ima inspekcijo ravno v ta namen, da deli nujno pomoč. Hiteli sti torej v bolnišnico uverjeni, da ta dobiti zdravniško pomoč za nevarno obolelega otročiča. Kruto sti bili ženski prevarjeni v svoji nadi, kajti zavrnilo so ju, da zdravnik ima sedaj vizite, in da mu ni mogoče baviti se z otrokom, ali gresti da naj na zdravniško postajo.

Vsakdo si lahko misli v kakem strahu in v kaki žalosti je bila siromašna žena, vedoč, da vsaka najmanja zamuda more zakriviti otročičevo smrt.

V bolnišnici so rekli še ženama, da na zdravniški postaji so zdravniki navlašé za to, da dele pomoč v skrajnih silah...

Hiteli sti torej na zdravniško postajo. Zopet — zastoj. Tu so jima govorili, da so tu le v to, da hite na pomoč, ako so poklicani, da se je kje pripetila kaká nezgoda. Njih naloga pa da ni, da bi zdravlili notranje bolezni, ko treba zapisavati zdravila... Torej zopet nič! Nesrečni materi je bilo kakor da jo kdo tepe po glavi! Bilo jej je da obupa... No, gospodje na zdravniški postaji so imeli vsmiljenje žnjo in je niso hoteli odsloviti kar tako, marveč so jej dali ta dobri nasvet, **naj gre zopet v bolnišnico**, češ, tam je zdravnik, ki ima inspekcijo in ki je dolžan deliti pomoč v takih slučajih...

Žena je tarnala v obupu, da jej otrok lahko umrje vsaki hip. V skrajnem razburjenju sti ženski hiteli zopet v bolnišnico. Kaj sti hoteli? V sili in nevarnosti stori človek vse, kar je v njegovi moči!

Zopet sta prosili zdravnika v bolnišnici in dobili sti odgovor, da on ni za to tu, da bi delal vizite otrokom, ampak njegova naloga da je, da vsprejemlje bolnike, ki prihajajo v bolnišnico. »No la kapiši, che mi non son qua per quel, la vadi via...!«

Ženi sti bili kakor omamljeni. Siroti sti hiteli potem v lekarno Picciola. Tu so ja odposlali k zdravniku v prvo nadstropje nad

kavarno Bizantino. Ta se je vendar usmilil žene in je podelil otroku svojo pomoč. Torej od 3. ure popoldne do 6. zvečer sti morali ženi begati po mestu s skoro umirajočim otrokom v naročju, 3 ure je morala uboga mati prestajati grozen strah!! 3. ure, predno sti našli — usmiljenega zdravnika.

Tako se je dogodilo v našem Trstu, ki se rad ponaša se svojim človekoljubjem, se svojimi humanitarnimi zavodi in se svojo — kulturo!! In denimo, da bi bil otrok umrl, ker ni bilo o pravem času pomoči: kako bi to peklo uboge stariše!! Kako bi to vekšalo njih žalost!

In ker je bil že dotični zdravnik, ki je imel inspekcijo v bolnici, tako sila vesten in je bil tako preokupiran po vsprejemanju bolnikov, ki prihajajo v bolnišnico, da ni imel ni minute časa za umirajočega otročiča: bi ga res prav radi proslavili na tem mestu, ako bi znali za njegovo ime!!

K poročilu o zborovanju poštних uslužbencev. Prejeli smo in objavljamo:

Dovolite, gospod urednik, nekoliko pripomb k poročilu g. Ivanova o zborovanju poštних uslužbencev, v katerem se je poročevalce na neprijazen način zaletel tudi v mojo malenkost.

Dandanes se organizujejo vsi stanovi, da si zboljšajo svojo gmotno stanje. G. dopisniku utegne biti znano, kako solidarno so postopali odvetniki vse Avstrije pred kratkim časom, ko je ministerstvo nameravalo izdati neke njim neugodne naredbe; tu ni bilo razločka narodnosti ali kraja. Vsi so se kakor jeden mož potegnili za svoje koristi in tudi dosegli svoj namen. — Isto velja o dijurnistih, kateri so si se svojo vztrajnostjo in edinostjo pridobili splošne simpatije in katerih želje so blizu uresničenja.

Ni-li morda tudi nam preziranim pošt-nim uslužbencem kaj takega dovoljeno?! V edinosti je moč! Dandanes se upošteva le število prosilcev in način nastopanja.

Ali takemu društvu — prvi gospod dopisnik — je nemogoče pristopiti, ker je nemško. — Po mojem skromnem menenju ustvarjajo društveniiki društvo; ako torej naši rojaki pristopijo v obilnem številu, tako, da dosežejo večino, — kar bi bilo prav lahko mogoče — tedaj društvo gotovo ne bo nemško.

Taktika hrabrega vojaka ne obstoji morda v tem, da se pred sovražnikom skriva za grm — oziroma da ježno molčé stoji skrit za hrbti svojih sodrugov — ter potem pogumno kritizira po časopisih. Kaj ne, gospod Ivanov?!

Kar zadevlje moj nastop na tem zborovanju, moram pripomniti, da je poročilo jako pomanjkljivo in neresnično.

Govorilo se je namreč mej drugim tudi o nabavi pravil in tiskovin, kakoršnjih vsako društvo potrebuje za svoje uradovanje. Poizvedbe po naših domačih tiskarnah so nas poučile, da bi morali za trojezične tiskovine potrositi najmanj 80 gl. Jasno mora biti pač vsakomur, da si mlado društvo zamore le težko dovoliti takih bremen, dokler se ne okrepi in si nabavi potrebnih gmotnih sredstev. Z ozirom na to sem si dovolil jaz izraziti, da bi bilo najbolje, ako bi si za sedaj naročili te potrebščine z Dunaja, kjer nam jih naši kolegi ponujajo skoraj zastoj. Zdelo se mi je to izmed dveh — manjše zlo. Seveda, ko bi se društvo okrepilo — bi pač lahko krenilo druga pota! Ali novorojencu nakladati na glavo dolgove, to ne gre. Kako naj prenaša težko butaro?! Kaj mislite, g. Ivanov?!

Opomba sl. uredništva o Berolinu je bila — z ozirom na pristranost poročevalca — torej neumestna. Oni, ki me poznajo, so se gotovo od sreča smejali tej šali, kajti do sedaj sem še o vsaki priliki z navdušenjem in brez strahu kazal svoje narodno mišljenje, kjer se je meni to potrebno in umestno zdelo, in je bom — bodisi g. Ivanovu všeč ali ne — tudi v bodoče, ako Bog da! Do svidenja, g. Ivanov!

Božidar Simčič.

»Adrija« v Barkovljah more biti ponosna na svojo veselico minole nedelje. Prav res, tako zadovoljeni v vsakem pogledu že dolgo nismo odhajali s kakega slavlja naših društev po okolici, kakor ravno minolo nedeljo. To zadovoljstvo pa ni izhajalo samo iz zadovoljenega rodoljubja, ampak tudi iz dejstva, da smo res uživali, da so nam v Barkovljah nudili pravega umetniškega užitka.

Da nismo želi nič drugega nego orkestralne točke, ki jih je izvajala vojaška godba 97. polka, bil bi že opravičen goraji izrek. Že na tem moramo biti temu orkestru hva-

ležni, da tako srečno izbira same take točke, ki naslajajo dušo našemu občinstvu. V nedeljo so bile na pr. na programu: »Hrvatske pjesme«, Parme intermezzo iz opere »Ksenija«, Komzaka »Vesela koračnica«. In kako še le svirajo! Tu ne igra samo umetniška roka, ampak igrata tudi čustvo in ljubezen. Preciznost, spojena s stopnjevanjem kakor izhaja le iz pravega umevanja duše skladateljeve: to je, kar elektrizira, kar dela iz umetnosti res umetnost in ne samo suhoparno, če tudi, s strokovnjaškega stališča sojeno, pravilno izvajanje. Izrazom brezpogojnega priznavanja orkestru ponavljamo: da, to je bil užitek!

Orkestru vredno ob strani je stal tudi zbor »Adrije«, možki in ženski.

Petje bilo je proizvajano tako, da je zaslužilo v resnici vsestransko priznanje in pohvalo.

Laharnarjev možki zbor »Dijaška«, kakor tudi ravno tak Ferjančičev »Oj slovan-ska zemljica«, dosegla sta tolik uspeh, da so ju morali pevci na zahtevo občinstva ponavljati. Ob tej priliki bi omenili le, naj bi se pazilo bolj na piano in forte, ker isto daje vsaki pesmi pravo barvo, poslušalec pa prijeten užitek.

Vrhunec pa je dosegla »Adrija« v krasnem, a sila težavnem mešanem zboru »Sam«, katerega je občinstvo poslušalo z veliko pazljivostjo in posebno naslajo. Kako bi ne, saj so se tiste težavne »fuge«, t. j. zbežavanje jednega glasu pred drugim, vršile toli precizno in harmonično dovršeno, da bi kaj jednacega ne proizvajalo nič kaj boljše kako bolj sloveče tržaško pevsko društvo. V tej pesmi so se odlikovali pevci v nijansiranju, piano in forte sta bila na svojem mestu; in pokazali so, da v resnici napredujejo na polju lepe naše pesmi in da zavzemajo častno mesto ob družih naših pevskih društvih. Ta krasni zbor moral se je na občo zahtevo ponavljati.

Veliki Zajčev možki zbor »Večer na Savi« je bil spremljan z orkestrom. Velikokrat se je že omenjalo, da so zbori, spremljani po godbi, jako lepi. Res je temu tako, a za take zборе, kakor je ta, treba večkratnih poskušanj, ker le takim načinom je možno priti v okom onim težavim v zboru, ki v resnici tirjajo veliko pazljivosti in previdnosti. Ta zbor se je pel tudi povoljno, da, ako pomislimo, da so imeli le eno poskušnjo z vo-jaki in še to neposredno pred predstavo: celó izborno! Dovoljeno nam bodi le opozoriti ob tej priliki g. pevovodjo, naj še bolj pazi, kako so razni odlomki v zboru gledé hitrosti ali počasnosti njihovega proizvajanja zaznamovani že od g. skladatelja samega. Sicer pa moramo g. pevovodjo Pertot-u častitati na vspehu, ki ga je dosegel se svojimi pevci in pevkami.

Omeniti nam je še končno vesele igre »Zamujeni vlak« in tu moramo izreči priznanje, da so igralci v polni meri ugodili vsem zahtevam, ki jih je sploh možno staviti do diletantov. Že igra sama daje igralcem hvaležne vloge in jo moremo, po našem menenju, prištevati med najprimernejše za male odre; če se pa še uprizarja s tako ljubeznijo kakor so jo v Barkovljah, potem efekt ne more izostati. In res je v Barkovljah dosegla, da občinstvo kar ni prišlo iz smehe. Posamičnih igralcev ne moremo posebej omenjati, k večjemu da izrečemo posebno priznanje Osojskemu (uloga Petra), Judovskemu (uloga Potokarja) in D. Pertotoviču (uloga župana).

Po veselici je bil animiran ples.

Če še končno omenimo, da je bila udeležba velečastna, da smo se sosebno radovali na izredno veliki udeležbi od strani domačinov (kakoršnje še ni doživela menda nobena dosedanja veselica, kakor so nam zatrjali Barkovljani), da je došlo veliko Rojancanov in da je bilo tudi mesto lepo zastopano po izbranem občinstvu, povedali smo dovolj v dokaz, da je bil materijalni vspeh vsprejeden moralnemu, ki dela vso čast društvu »Adrija«. In mi ne moremo tega skromnega poročila zaključiti drugače, nego z iskreno željo, da bi ti vspehi vspodbujali to vrlo društvo za nadaljnje delo v čast Barkovljanom in v podkrepljenje naše narodne stvari na tej, tujinstvu toli izpostavljeni točki naše okolice.

Iz-pred porotnega sodišča. Včeraj se je vršila druga razprava pred tukajšnjim porotnim sodiščem. Predsedoval je svetnik Petronio, na zatožni klopi pa je bil 35 letni težak Jurij Dell'Acqua, obtožen zločina ubojstva in težkega telesnega poškodovanja.

Na podlagi verdikta porotnikov je sodišče prisodilo obtoženi 2 in pol leti težke ječe, poostrene z enim postom; ob enem je obtožene obsojen v posebno celico na dan 18. avgusta vsacega leta.

Drobne vesti. Aretovanji. Sinoči so aretirali 21-letnega Ivana C., ker je v mlekarni g. Zaka v ulici Cavana razgrajal in nekaj posode pobil. Odpeljali so ga v ul. Tigor.

Aretirali so včeraj zjutraj 31-letnega natakarja v hotelu Moncenisio Frana W., ker je že več časa sem kradel namizne prte in druge take reči. Včeraj pa je napravil fiasco. Lastnik hotela ga je izročil redarjem.

Nenadne smrti umrla je včeraj popoldne 42-letna hišna Marija Beazzotti, stanujoča v ulici Cavana št. 4. Poklicani zdravnik ni mogel pri nesrečnici opraviti drugega, nego konstatirati smrt.

Uzmovič pol milijona v Trstu. 22-letni davkarski praktikant Keeskemety je minoli teden iz davkarije v Budimpešti ukradel 588.000 kron in pobegnil. Budimpeštanska policija je izvedela, da si je defraudant kupil železniški listek Budimpešta-Reka. Z Reke je odpotoval na Dunaj in od tu v Mramar. Tukaj si je ogledoval grad z mirnostjo največjega poštenjaka. Potem je — kakor se je doznalo — obedoval v restavraciji »Bellevue« ter se slednjič odpravil v Trst. Tukaj se je mudil kake pol ure pokavnah, kjer je čital časopise. Potem je odpotoval ne ve se kam. Na veliko žalost tukajšnjih policijskih organov se je doznalo za ta interesanten poset Keeskemety-ja potem, ko je bilo že — prepozno. Tako so zamudili bogat lov.

Mož, ki vali sod po ulici. Redar, ki patrolira na ulici Sette Fontane je doživel in videl minolo noč okolo dveh popoldnečih čuden prizor. Kaj takega? vprašuje gotovo radovedni čitatelj. No, nič manje, nego ta, da je neki čudak delal zabavo sebi in kratil nočni mir drugim s tem, da je po ulicah valil neki veliki vinski sod, kateri — vrhu vsega — niti njegov ni bil. Redar pa — taki so že vsi redarji — ni umel takih špaso in je zaustavil to — lepo zabavo, povabivši originalnega avtorja v obiske na policiji. In policija je hitro spoznala svojega gosta! Mož je iz Doline doma in izgnan iz Trsta.

Obtožene se je zadovoljil s prisojeno mu kaznijo. — Danes se vrši tretja razprava pred porotniki proti Josipu in Antonu Host iz Zameta, občine Kastav, ki sta obtožena zločina ubojstva. Izid sporočimo v petek.

Dražbepremičnin. V petek, dne 22. novembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Sv. Mar. Magd. spod. cest. Z. 369, krčmarska oprema in hišna oprava; ul. Ghaga 3, krčmarska oprema; trg Caserma 1, mesarska oprema; Korzo 1, hišna oprava; Korzo 7 III. nstr., hišna oprava; Sv. Križ 4, 3 hl. belega vina.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri zjutraj 5°3, ob 2. uri popoldne 11°2. C° — Tiskomer ob 7. uri zjutraj 770.1 — Danes plina ob 4.10 predp. in ob 5.36 pop.; oseka ob 0.22 predpoldne in ob 11.38 popoldne.

O priliki veselice pevskega društva »Adrija« v Barkovljah so preplačali vstopnino sledeči p. n. gg.: dež. poslanec Iv. M. Vatovec 2 K 10 st., Kolaši 3 K; Rože, A. Šeuka, A. Martelane, Ferdo Gustinčič, Josip Brus po 1 K; Just Martelane, ker se ni mogel udeležiti veselice 1 K; Hrabroslav Cuban 80 st.; Wartbüchler, Fran Godnik, Fran Presel po 50 st.; Vavlav Martelane, N. N. po 40 st.; N. N. 10 st.

Srčna hvala.

Vesti iz ostale Primorske.

× Volilno gibanje v Istri. V Kopru razobesili so se lepaki, ki priporočajo deželnozborskim kandidatom za mesto Koper dosedanjega poslanca dr. Gambinija, medtem ko so nekateri volilci laškemu centralnemu volilnemu odboru priporočili kandidaturu odvetnika dra. Nikolaja Bellija.

Volitve volilnih mož nadaljujejo. Iz Mošćenje je nenadejano došla neugodna vest. Zmagali so nasprotniki z bok tega, ker so volilci iz Brseča — morda, ker so bili gotovi zmage — ostali doma.

Včeraj je volila občina Klanec petorico narodnih volil. mož, Materija pa 11. Na volitvi volilnih mož za zunanja sela mestne občine

Koper so se godile očitne nezakonitosti. V jasnem eklatantnem nasprotju z določili zakona so volili tudi taki, ki imajo volilno pravico v mestu. Ti bodo volili dvakrat vsem zakonom v hrk. Prav ima »Nasa Sloga«, ki vsklika: »No, mi se temu ni malo ne čudimo, ker je znano, da v tem okraju zapoveduje e. k. poslanec Felice Bennati; proti njegovi volji in njegovim zahtevam ne pomagajo vsi protesti in utoki — pa naj so še tako utemeljeni!«

Danes volita Miljski hrib in Marezige. × Otroci umrli vsled opeklin. V Šempasu je v nedeljo okolo poludne otrok Vincenca Brankoviča padel v ogenj. Otroci se je opeklo tako hudo, da je še isto noč umrl v hudih bolečinah.

× Nekaj z učiteljskega v Kopru. Pred kratkim nas je zapustil nepozabni gospod profesor Žilih ter odšel v Gorico na e. kr. realko. Nismo vedeli, kako plemenita oseba je ta gospod, nismo vedeli prav ceniti njegovega blagega srca do kandidatov, izročenih mu v vzgojo. Sedaj pa bitko spoznavamo, kaj smo izgubili s tem gospodom.

Dobili smo namreč na njegovo mesto učitelja, ki se piše za Dragotina Pribila, a nima niti izpita za meščanske šole. To vam je posebej domišljavost. Ta čast, da zastopa mesto profesorja, ga je tako napihnila, da je sam popolaoma prepričan, da je profesor, kakor se je tudi že izrazil v stavku: »Ko sem bil jaz učitelj...«

No, gospod domišljevalec, upamo, da se vaša megalomanija ne uresniči še tako hitro. Pa pustimo sedaj gospodovo domišljavost in častihlepnost ter oglejmo si le na kratko njegovo postopanje v šoli.

On misli še vedno, da ima pred seboj vadišne učence, zato postopa tudi z nami še brezobzirneje, nego je pred tremi tedni v tukajšnji vadnici.

Daje nam tudi vsakovrstne sramotilne, grde primke ter reži na nas tako, da je naravnost nedostojno. Krivica, ki nam jo dela o popravljanju nalog kakor tudi o ustmenem izpraševanju, je neopisna. Poleg tega nam nalaga toliko gradiva, da nam ni mogoče premagovati je v kratkem času, ki nam je na razpolago in ob obilici predmetov.

To se pojavlja vsako uro jačje, da smo prisiljeni se temu upreti.

Radi tega smo se poslužili edinega mogočega sredstva, in sicer stavke za one ure, v katerih se nam predava materinščina za tako dolgo, dokler ne bo ustrezno naši zahtevi, namreč: da se temu g. učitelju ta predmet odvzame in izroči drugemu g. profesorju, kateri naj bi bil več svojih nalogi in ki bo razpolagal z malce več taktične nasproti nam!

Toliko za danes!

Učiteljski št. 1.

× Povodnji. Leseni most, ki čez Sočo veže Zdravščino in Gradišče je povodenj zrušila. Škoda cenijo do 40.000 K.

Vesti iz Kranjske.

* Slovensko umetniško društvo priredi v polovici prihodnjega meseca koncert v proslavo 60-letnice največjega češkega skladatelja Dvořaka.

* Dvoje govedi povozil vlak. Pri km. 47-67 med Kočevjem in Ribnico je vlak povozil in usmrtil dvoje govedi, last Josipa Pojeta.

* Povodnji. Vsled strahovitega naliva je v noči na 16. t. m. Bohinjska Sava tako narasla, da ljudje ne pomnijo take povodnji. V Štangah je deželna cesta na več krajih razrita. V občini Bohinjska Bela-Ribno so valovi odnesli 3 mostove, 1 pa je tako poškodovan, da so prepovedali voziti čezenj. Tudi Peščenica pri Kranjski Gori je prestopila bregove, ni pa povzročila velike škode. Istotako je v Idriji povodenj napravila obilo škode.

* Izvožček brez konja. Karol Jager izjavlja, da niso njemu vzeli konja z vozom (kakor smo tudi mi posneli včeraj po »Slovenec«), marveč Antonu Jagerju. Nadalje izjavlja slovesno, da bi njega »stavženkrat« bilo sram, ako bi se njemu pripetilo kaj takega.

* V Ameriko so jo hoteli popihati. Z ljubljanskega kolodvora se je odpeljalo 26 oseb v Ameriko. Policija je prišla več fantov, ki so še vojaškim dolžnostim podvrženi, a so jo hoteli popihati čez morje. Tudi dva agenta za izseljevanje je policija prišla in zaprla.

Vesti iz Štajerske.

— Na smrt obsojen. Porotno sodišče v Mariboru je minolo soboto 67-letnega tesarja Jakoba Grliča iz Tronkova, sodni okraj Št. Lenart, zaradi umora obsodilo na smrt na vešalih. Grlič je imel znanje s slaboglasno omoženo Heleno Koebek. Dae 11. avg. sta Grlič in Helena Koebek pijančevala po raznih gostilnah in naposled odšla proti domu. Dobro uro pozneje je prišla Helena Koebek v hišo nekega Zadraveca in je povedala, da je Grlič trebulh prepiral. Helena Koebek je vsled tega umrla. Pred smrtjo je povedala preiskovalnemu sodniku, da se dotični večer ni hotela Grliču udati. Grlič je rabil silo in jo je potem zaklal. Na razpravi je Grlič priznal svoje dejanje, trdil je pa, da je Heleno zaklal, ker mu ni hotela povrniti nekaj kron, katere mu je bila dolžna.

— V Laškem trgu je odstopil nemškutarski župan baže zato, ker Slovenci niso hoteli tako plesati, kakor je on hotel. To je menda najboljši dokaz za potrebo, da je občina v Laškem trgu v nemškutarskih rokah.... Ali ne?! Z županom je odletel ob enem tudi občinski — policaj! Ta pa je moral iti in sicer tudi radi Slovencev.... Na okrajnem glavarstvu je bilo nekaj zamere, ker so tam verjeli Slovence, da ta mož — rad zlorablja svojo oblast, okrajno sodišče za kazenske stvari — pa ga je povabilo za 15 dni na — ričet in pričo, ker je ta policaj zasramoval Slovence. Res fletne razmere so tu pa tam po Spodnjem Štajerskem, kjer so avtonomne oblasti v nemškutarskih rokah!

— Povodnji. Na Spodnjem Štajerskem je napravila povodenj obilo škode tudi na nasadih bmelja. Na mnogih krajih so na delu fotografi, ki fotografirajo opustošena mesta; promet je na več krajih zaustavljen, ker so ceste razrite. Voda je raztrgala obrežje pri Mozirju; Savinja je blizu Dobrišavesi razdrila 200 metrov regulacijskega nasipa in si napravila novo strugo po poljih od Št. Petra, Žalce do Pletrovič. Popolnoma je voda razdrila hišo gostilničarja Završnika.

»Domovina« priobčuje o tej priliki nastopne zanimive podatke: Vendar pa nahajamo v celjski kroniki še hujše nalive in sicer je bila voda, kolikor se najde zaznamovanega v Celju, najvišja, namreč še kak meter višja, nego začnjo v soboto, dne 25. septembra 1672. To kaže spominska plošča na starem mestnem stolpu za Westermajerjevo hišo v Novi ulici: »Im 1672. Jar den 25. Septemb. war das Wasser so gros das es pis anhero laugt wo der Finger weist«. Pozneje omenja kronika nenavadne povodnji v letih 1687, ko je kapucinski most prodrla, 1770, 1807, ko ste utonili dve deklini, 1820, 1824, 1845, 1847, 1850, 1851. Posebno dolgo je trajala povodenj leta 1852, ker so jo imeli štiri dni v enem mesecu, namreč 3, 7, 10. in 11. oktobra. Po navadi traja, za srečo, povodenj samo eden dan. Zgodovina pa kaže da je že bila silnejša, nego zdaj in to leta 1672., ko je po gorah bilo mnogo gošče.

— Žalosten zaključek. Više deželno sodišče v Gradcu je dalo zapreti od službe že odstavljenega notarja dra. Antona Rieglerja, ker se v njegov blagajni kaže primanjkljaj 32000 K. Močno oškodovanih je več aristokratov. Riegler je že v 70 letu.

Razne vesti.

Tudi takih je še na svetu. V orfeju »Margherita« v Rimu peva sedaj neka dunajska pevka imenom Lujiza Demnios. Nadporočnik Sinigaglia, jeden najbogatejših častnikov v italijanski vojski se je zagledal vanjo in — o čudež! — šansonetka ga je zavrnila! Kdo bi mislil da je takih — šansonetek na svetu!! — 22-letni bogati nadporočnik pa je radi tega tako nesrečen, da si je pogнал kroglo in se nevarno ranil... Mladi bogat mož, ki se ubija radi žene šansonetke, odločno ne spada več v sedanjo bolj — praktično dobo.

Malce zakasnelo uradno postopanje. Okrožno sodišče v Bolcanu na Tirolskem je sedaj uvedlo uradno postopanje, da se proglasi mrtvim neki Andrej Bacher, ki je bil rojen leta — 1771. Mož je bil že v letu 1819. nevarno bolan v grlu in ni ravno misliti, da bi še sedaj — se svojimi 130 leti — tlačil kje travo po tej zemlji. Okrožno sodišče v Bolcanu se je v tem slučaju vsakako nekoliko zakasnilo.

Gospodarstvo.

Javna pokušnja istrskih vin.

Dae 27. in 28. t. m. priredi v Pazinu podpisano »Gospodarsko društvo« javno pokušnja istrskih vin, ki bo prva svoje vrsti v tej pokrajini.

1) Na pokušnja morejo donesti vinogradniki istrski kakor producenti, potem vinarne zadruge, obstoječe v tej pokrajini. Trgovci kakor taki so izključeni. Priporoča pa se jim, naj se udeležijo te pokušnje. Razstavijo se stara in nova vina.

2) Vsaki razstavljalec mora prinesiti vino v 3 steklenicah jednake dvojne buteljke od ¾ hl.) od vsake pojedine vrsti. Steklenice se ne vračajo.

3) Na nepoznane razstavjalce se ne bo oziralo. Predsedništvo društva more odkloniti kakega razstavjalca, ne da bi bilo dolžno opravičiti se.

4) Od nečlenov »Gospodarskega društva« se more zahtevati mala odškodnina v pokritje stroškov.

(Dalje na četrti strani.)

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGE:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Prva tržaška tovarna

za posrebrnjevanje ogledal

Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).

Telefon št. 941.

Tovarna za ogledalne šipe vseh velikosti, popraviljanje pokvarjenih ogledal ter zboljšanje po zelo ugodnih cenah.

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene.

VILJEM DALLA TORRE

v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)

Moje pohištvo donesrečo.

Dnevni red pokušnje.

Dne 27. ob 1½ uri popoldne bo otvorjenje po predsedniku. Temu bosta sledila poljedelaki shod in pokušnja vina.

Dne 28. ob 9. uri predpoludne poučno predavanje o vinogradništvu, na to pokušnja vina. Popoldne ob 3. uri razdelitev diplomov ali nagrad v denarju razstavljalcem najboljših vin. Zaključek pokušnje po predsedniku.

Izkaz vseh razstavljalcev, v katerem bosta označena kvantiteta in cena vina, bo vsakomur na upogled po zaključku.

Gospodarsko društvo.

Pazin, dne 14. novembra 1901.

Književnost in umetnost

Česka filharmonija v Zagrebu. Odbor za komorno glazbo v Zagrebu namenuje po zvati v Zagreb česko filharmonijo iz Prage. Česka filharmonija je bila prej kakor orkester v praškem narodnem gledališču, a se je nekaj ločila od istega in se ustanovila v samostojno društvo, ki bo prirejalo koncerte v večjih mestih. Česka filharmonija je na izbornem glasu, voditelj jej je genijalni kapelnik Čelansky.

Brzobjavna poročila.

Iz nemške ljudske stranke.

DUNAJ 20. (B.) Komuniké objavljen o današnji seji nemške ljudske stranke, pravi, da je nemška ljudska stranka sklenila, da bo oziroma na nujni predlog, predloženi od Vse-nemcev za izjavo simpatije za Bure, delala na to, da se doseže sporazumjenje med strankami v tem smislu, da bo zagotovljen vsprejem predloga brez vsake debate.

Gledé nujnega predloga za osnutje slovenskega vsenčilišča, oziroma maloruskega vsenčilišča, so sklenili, da bodo glasovali toliko proti nujnosti, kolikor proti predlogoma samima.

Avstro-ogrski poslanik v Carigradu.

DUNAJ 20. (B.) Avstro-ogrski poslanik v Carigradu, baron Calice, je danes dospel semkaj.

Iz mladočeskega kluba.

DUNAJ 20. (B.) Mladočeski klub se je zbral danes predpoludne, da vsprejme sporodila parlamentariške komisije glede na nasvet sproženi od konference načelnikov nemške levice ter da pride do sklepa glede odgovora na rečeni nasvet.

Nemiri na vsenčilišču v Lvovu.

LVOV 20. (B.) Vsled večeršnjih dogodkov na vsenčilišču je akademski senat sklenil, da je na vseh fakultah zaustaviti predavanja do nadaljnjega odredbe. (Večraj so namreč maloruski dijaki na tej univerzi demonstrirali za ustanovitev maloruske univerze.)

Izgnan laški profesor.

BUDIMPEŠTA 20. (B.) Kakor javlja »Pesti Naplo«, je bil laški profesor in socialistični poslanec Angiolo Cabrini, od politične izgnan radi socialističnih rovanj.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 19. (B.) Večraj je bilo zborovanje zastopnikov vseh 4 vlastij-zasčit-nic, da prouče oni del želja višega komisarja na Kreti, princea Jurija, ki je podrejen presojanju tukajšnjih diplomatskih zastopstev rečenih vlasti.

Dogodki na Španjskem.

MADRID 20. (B.) Večraj je došlo zopet do izredov od strani dijakov, ki so cestne železnice obmetavali s kamenjem. O tem je bilo ranjenih nad 20 oseb.

Pogrebno društvo na Vrdeli bo imelo jutri ob 10. uri predpoludne svoj redni občni zbor.

Zahvala.

Podpisani družini izrekati iskreno zahvalo onim, ki so njih nepozabnemu

Ivanu

skazali poslednjo čast. Sosebno se zahvaljujeto bivšim tovarišem-vojakom in pa tovarišem njegovim od redarstva. Sploh vsem bodi izrečena zahvala!

TRST, 19. novembra 1901.

Družini Rink-Jelen.

Konservatorist

želi podučevati klavir in teorijo v slovenskem, češkem, laškem in nemškem jeziku. Naslov: Via Stadion št. 19. I. nadstr.

Švicarska urarska obrt. Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veččakom, častnikom poštne, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprežili edino razprodajo novoiznajdene originalne genfske 14 karatne remonte ure zlatega elektro-plaque, »sestav glashütte«. Te ure imajo protimagnetne precizne

urni stroj so najtanjše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisarno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katere ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena uri za gospode ali dame je 16 kron poština in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam mošnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plavca za gospode ali dame (tudi ovrtnice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzeto ali predplačilo.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se **VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE** in **BELA VINA iz VISA**, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizo, ovladačenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministertvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najkvalitetnejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Visa	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz Visa	40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Steklenice po kron 1-20, 2- in 3-60.

Vdobra se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljave s povzajem.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si založe za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4½% in vloge na Conto-corrent po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vključbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadržnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza“.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapični aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij

KARLO PERTOT kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamenja vsakovrstne najnavadnejše do najfinije izdelke. Priporoča se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Obuvala.

Podpisani priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajajo v ulici Riborgo št. 25 in v Šklednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za popraviljanje.

Bog i narod!

Peter Rehar,

čevljarški mojster.

Pekarna in sladčičarna Jakob Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za naveden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul.

Toriente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od g. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovrtnikom od astrahana od gld. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinno po gld. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Japice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja oblek po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Zaloga vsakovrstnega pobištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka

ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pobištva vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime, praatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obro k.

Ces. pr. dr. civilni, vojaški in uradniš a krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo suknene blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan. Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Mejnarodni PANORAMA
TRST. — Borzni trg 14. — TRST.
Nove podobe.
Znamenito potovanje v
Samarkand,
glavno mesto ruskega Turkestana
v centralni Aziji.
50 — PODOBE — 50.
Vstopnina 40 stot.; otroci 20 stot.
Odprto od 9. predp. do 10. zvečer.

Redka prilika.

300 komadov za 1 gl. 80 novč.

Ena krasna pozlačena ura z 3 letnim jamstvom točno dočeka, in lepo veržico; 1 krasen koljer iz orijental-skih biserov, moderni kinč za dame za na vrat ali lasi, patentovana zatvorka; 1 krasen žepni nož od nikla z dvema rezili; 1 pisalna priprava od nikla; 1 krasna broša za dame (novost); 1 par krasnih uhanov iz smilji briljantov (jako zmotljivo); 1 krasna špila za kravato (patentovana); 1 eleg. žepno ogledalo (belgijsko steklo); 1 dobrodišče mila, 1 eleg. držalo za kravate; 35 angl. predmetov za dopisovanja in še 250 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni z uro vred, ki sama toliko velja, stane le 1 gl. 80. Razpošiljasmo nekaj časa po povzetju. Mejnarodna izvozna trdka

M. B. Bravmann. Krakovo.

Kar ne ugaja, denar nazaj.

Ivan Angeli

ulica Canale 5
zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih. Angleške ščetke za čistiti obuvala, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zbojve čistiti, specijalitete za parfumerije angleške in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuvin in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuvine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, ob-sega 16.404 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.900 kron. Glavni dobitek znaša v gotovini:

200.000 kron

Zrebanje nepreklicno dne 12. decembra 1901. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u, III., Vordere Zollamtstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupee srečk.

Srečke se določujejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel k za državne loterije.